

ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ІННОВАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

**Б.Я. Кузняк, доктор економічних наук, професор.
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка**

© Кузняк Б.Я., 2017.

Стаття отримана редакцією 10.02.2017 р.

Вступ. Історія людства свідчить, що держава тією чи іншою мірою завжди бере участь в організації господарського життя суспільства. Проте ця участь не завжди була та є однаковою.

Огляд останніх джерел і публікацій. Питанню ролі держави в економіці присвячено роботи таких вітчизняних і зарубіжних авторів, як: М. Скорик, Д. Мельничук, В. Журавель, О. Карпенко, С. Лавринюк, Н. Смелякова, Ф. Хайек, Н. Менкью, Ф. Котлер, Лі Якокка та інші.

Постановка завдання. Однак у них недостатньо звертається уваги на те, чому в Україні держава належним чином не виконує тих функцій, які властиві для ринкової економіки. У роботі є намагання з'ясувати причини цього, а також наслідки і вказані шляхи виконання державою належних їй функцій.

Основний матеріал і результати. Сучасні уявлення про економічну роль держави є неоднозначні.

Більшість економістів погоджується і використовує у своїх теоретичних працях два беззаперечних факти:

- перший – держава може мати серйозний вплив на економічні процеси;
- другий – цей вплив не безмежний.

Проте, ці вихідні пункти надалі по-різному інтерпретуються у теоретичних концепціях.

Перша група економічних концепцій відстоює необхідність активного втручання держави в економічне життя. Прихильники цієї концепції виступають за всебічне розширення функцій і повноважень держави, за державне диригування економікою. При цьому відстоюється теза про те, що «держава відповідає за все», у т.ч. за долю окремої людини. В економічній науці це явище одержало назву «патерналізм», «батьківське заступництво» з боку держави. До речі, ця політика породжує утриманські настрої, утриманську психологію в людей, що характерно для постсоціалістичних країн, у т.ч. України.

Зміст другої групи економічних теорій полягає в тому, що основу економічної життєдіяльності суспільства складає свобода дії (вибору) індивіда в рамках однакового для всіх закону. Тому завдання держави – забезпечити законність у суспільстві та вільну конкуренцію в економіці. Проповідується теза: «анархія + констебль» (з англ. «полицейський»). Представники цього напрямку в економічній науці дуже критично ставляться до всіх форм державного втручання у господарське життя, вважаючи, що ринок сам усе відрегулює і збалансує найкращим чином.

Радянська економічна наука відстоювала думку про те, що держава повинна контролювати всі соціально-економічні процеси в суспільстві. Тому в нашій країні сформувався надзвичайно сильний патерналізм і тоталітаристське розуміння ролі держави, що стало одним з гальмівних факторів переходу до ринкової економіки.

Головне завдання держави в сучасній економіці – стабілізація економічного зростання. Із цією метою держава виконує такі функції:

- законодавчу (забезпечує комплекс економічних правових норм);
- податкову (держава визначає розмір податку);
- регулювання грошового обігу з метою недопущення інфляції;
- антимонопольну (для забезпечення вільної конкуренції);
- створення інфраструктури виробництва;
- соціальну (перерозподіл багатства на користь бідних);
- безпосереднього господарювання.

Особливістю прояву законодавчої функції держави в Україні є те, що закони часто змінюються і не виконуються. Так, Закон України «Про підприємства в Україні» за час свого діяння змінювався і доповнювався 36 разів, а Закон України «Про підприємство» – 28 разів [13, с. 89]. У таких умовах

керівнику підприємства, бухгалтеру важко простежити за всіма цими змінами, щоб їх урахувати. Натомість у контролюючого органу завжди є можливість покарати за порушення закону, що породжує корупцію, хабарництво.

Відсутність чіткого і твердого правового забезпечення функціонування вітчизняних та іноземних фірм також перешкоджає вкладати кошти в українську економіку і веде до впливу національного капіталу в зарубіжні країни, офшорні зони. Що стосується системи податків, то за останні роки в Україні здійснювалася політика їх зниження. Проте вони продовжують залишатися непомірними й заганняють економіку в тінь, питома вага якої за різними даними становить від 50 до 60%. Так, навантаження на заробітну плату в цілому, разом з усіма відрахуваннями до соціальних фондів, складає 56%, тоді як в Грузії – 20%, у Польщі – 36%, Чехії – 41%. Негативним є те, що система адміністрування податків громіздка, неефективна і дуже корумпована.

У податкових органах України працює понад 54 тисячі працівників або, в розрахунку на одного податківця, 60 платників податків, тоді як у Польщі їх 407, у Словенії – 1100, у Казахстані – 1802 [11]. До речі в багатьох країнах держава протягом перших 3–5 років звільняє від податків новостворені підприємства.

Однією з необхідних умов функціонування світової економіки є вільна конкуренція та недопущення монополізму. В Україні у 1992 р. було прийнято Закон «Про обмеження монополізму і недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності». З 1 січня 1997 р. став чинним Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Однак ці закони, як і інші, часто порушуються. У результаті цього конкурентне середовище існує переважно у звітах Антимонопольного комітету. Про це свідчить хоча б той факт, що в Україні частка монопольного сектора у ВВП становить 40% [13, с. 181].

Що стосується інфраструктури виробництва, то в Україні вона знаходиться в незадовільному стані, хоча певні позитивні зрушення стали помітними із часу очолення уряду В. Гройсманом, наприклад, у дорожньому будівництві та ін.

Щодо соціальної функції – перерозподіл багатства на користь бідних – в Україні простежується протилежна тенденція, поглиблюється прірва між багатими і бідними. Так, в Україні співвідношення між грошовими доходами 10 відсотків найбільш і найменш забезпечених груп населення перевищує 35 разів, тоді як у європейських країнах – 6 разів, а в США – 13 разів.

За рівнем доходів структура населення країн з розвинутою економікою така: 10% – багатих; 20% – бідних; 70% – із середнім доходом (середній клас) [9, с. 300].

В Україні спостерігається, що 2–3% людей є багатими, 6–7% мають середній дохід і 90–92% населення є бідними [13, с. 301]. За життєвим рівнем населення України займає 95-те місце у світі. У 2013 р. середньорічний ВВП на душу населення в Україні становив \$7,5 тисяч (142-ге місце із 210-ти країн), у Норвегії – \$48,2 тис., у США – \$45,7 тис. [9, с. 572].

Функцію безпосереднього господарювання держава виконує там, де застосування приватного й асоційованого капіталу є неефективним з тих чи інших причин. Сюди ж належить і функція створення інфраструктури виробництва. В Україні держава виконує цю функцію незадовільно, що веде до збитків. Так, в Україні нараховується 3458 держкомпаній, тоді як в Норвегії – 68, Франції – 50, Швеції – 49, у Великобританії – 17. Активи найбільших українських держкомпаній утричі більші від ВВП Грузії. Вартість активів ТОП-100 держкомпаній України – 1,3 трлн гривень. У 2012 – 2013 роках збиток цієї компанії склав 28 млрд гривень, що майже дорівнює бюджету Міноборони у 2016 р. [15]. Тоді як мета компанії – отримати прибуток. Такі компанії отримані з бюджету кошти розкрадають, вони витрачаються нашими політиками на розкішне життя, перемоги у виборах, просування родичів на посади.

У країнах з розвинутою ринковою економікою держава займає певне місце в регулюванні цін. Досягається це через замовлення продукції, розроблення державних програм, установлення цін на окремі види продукції. Наприклад, у Японії держава регулює близько 40% споживчих цін (на рис, м'ясо, молочні продукти, воду), а також тарифи на електроенергію, залізничні перевезення, вартість медичного обслуговування, освіти. Подібне спостерігається у США, Швейцарії та інших країнах, а в Україні контролюється лише 10–12% цін [13, с. 199].

З 1 жовтня 2016 р. в Україні розпочався пілотний проект у сфері регулювання цін на продовольчі товари, згідно з яким передбачено протягом трьох місяців скасувати надмірне адміністративне регулювання цін на харчові продукти. Протягом цього часу вивчатиметься динаміка цін, і за результатами моніторингу буде прийнято рішення щодо скасування, обмеження чи поновлення такого регулювання. На період пілотного проекту фермери, виробники продовольчих

товарів і торгіві мережі звільняються від обов'язкових декларацій цін та примусового встановлення націнки.

Аналіз показав, що раніше таке регулювання не мало жодного впливу на ціни (сметана та сир), а якщо мало, то такі ціни зростали швидше (крупя, свинина), ніж там, де вони не регулювалися. Так, за даними Мінекономрозвитку, середньорічні темпи зростання цін на харчові продукти за 2003–2013 рр. там, де вони регулювалися державою, зростали на 20% швидше, ніж на інші харчові продукти [16].

Як зміняться ціни на продовольчі товари після скасування державного регулювання, покаже час. Однак уже в перші дні після скасування державного регулювання цін почалося їх зростання. Так, на десяток яєць вони підскочили на 4–5 грн.

Щоб Україна побудувала розвинуту ринкову економіку, необхідно перш за все сформувати державу, де панувало б верховенство права, громадянське суспільство, існувала національна ідея й соціально-орієнтована ринкова економіка. Вирішення цих питань наштовхується на значні труднощі, обумовлені тим, що Україна протягом останніх століть не мала власної держави, яка відстоювала б і захищала інтереси свого народу, сформувала б умови та можливості для самореалізації індивіда, що спотворило його менталітет (неналежне ставлення людей до своїх обов'язків, роботи, можливості реалізувати свої знання, безініціативність, сподівання на доброго і справедливого керівника або на те, що хтось прийде зі сторони і все за нього зробить).

Тому зараз зусилля державних інститутів повинні бути зосереджені на подолання цієї утриманської психології та менталітету людей, формування почуття власної гідності, самодостатності та віри у свої сили.

На жаль, після здобуття незалежності керівництво країни замість того, щоб мобілізувати свої зусилля на використання існуючого вже виробничого потенціалу, почало його розкрадати й розпродавати за безцінь родичам і наближеним до влади людям та одночасно шукати кошти за кордоном, сподіваючись, що за їх рахунок і за їхньої допомоги можна розбудувати Україну. Як виявилось, це марні та наївні сподівання. У результаті цього іноземні запозичення з року в рік зростають і на кінець 2016 р. перевищили 90% ВВП, тоді як межа боргу – 60% ВВП [7]. При цьому отримані кредити використовуються не на розвиток української економіки й забезпечення соціальної справедливості, а розкрадаються, проїдаються і зараховуються в золотовалютний резерв. Різниця лише в тому, що ці кошти раніше лежали на рахунках МВФ, а тепер на рахунку Національного банку України, якими він самостійно не може розпоряджатися, а тільки з дозволу МВФ. Такі кошти часто використовуються для повернення попередніх боргів. Так, за даними експерта В. Скашевського, за останні 2,5 роки Україна отримала від МВФ і міжнародних фінансових організацій \$20 млрд і за цей час виплатила \$20 млрд зовнішніх боргів. Тобто взяті нові кредити ідуть на погашення старих боргів [5]. Тому Україні не слід орієнтуватися на зовнішні позики, а треба запускати власну економіку, підтримувати власного виробника, вивести з тіні економіку шляхом зниження податків та інших заходів.

Слід зазначити, що масового припливу іноземного капіталу в Україну не відбувається, а 2016 року відплив перевищив приплив, бо не створено належних сприятливих умов, зокрема і для національного капіталу. Останній витікає за кордон в офшорні зони. І це стосується як олігархічного капіталу, так і капіталу представників вищої влади. Вихід один – треба розраховувати на власні сили, уміти самим заробляти гроші, створити для цього належні умови, навчитися продавати свій потенціал (технології, товари тощо). У цьому відношенні слід повчитися в Японії, Німеччині, Тайваню, Гонконгу, Південної Кореї.

Проведена декларація доходів наших чиновників показала, що в Україні цілком достатньо коштів для розвитку економіки, але для цього необхідно з'ясувати джерело їх походження і незаконні кошти конфіскувати й витратити для потреб країни. Проте той, хто це повинен здійснювати, сам володіє такими коштами, в результаті чого прийняття потрібних законів затягується.

Затяжний характер необхідних правових, економічних, соціальних та інших перетворень в Україні має свої причини й особливості. Якщо в європейських країнах формування правової демократичної держави і розвиток ринкової економіки проходило століттями еволюційно, то в Україні цей процес почався фактично після розпаду СРСР та ускладнювався тим, що те місце, де повинна була будуватися демократична держава, було зайнято комуністичною бюрократією, а також перефарбованими псевдодемократами, які виступали суб'єктами старої радянської влади. Тому не відбулося чіткого розмежування повноважень між державою та підприємствами, не було правового захисту особи, власності, зберігалось надмірне регулювання економіки, монополізація ринку, вибіркова державна підтримка окремих галузей і підприємств, максимальне використання чиновниками влади в особистих інтересах при мінімальній відповідальності за свої дії та вчинки, повна відсутність контролю з боку громадськості, що спричинило корупцію, хабарництво. Тому ті

проблеми, які виникли в Україні на шляху становлення ринкової економіки, є не випадковими, а закономірними. Вони є наслідками панування корумпованої бюрократії, котра стала гальмом на шляху демократичних перетворень, грабіжником народного добра, додатковим неофіційним податком на бізнес.

Це не тільки стримує розвиток підприємництва, ринок, але й позбавляє підприємства можливості конкурувати між собою, відбору кращих, оздоровлювати економіку, підвищувати її ефективність. У таких умовах перемагають не більш ефективні підприємства, а ті керівники, які наближені до корумпованого державного бюрократичного апарату. Зрощення великого бізнесу і бюрократії створило несприятливі умови для розвитку бізнесу, особливо малого та середнього.

На розвитку ринкової економіки негативно позначається те, що економічні реформи, котрі здійснюються в країні, часто носять непослідовний та безсистемний характер і не супроводжуються адекватними соціальними, політичними й адміністративними реформами. Тому більшість населення не сприймає тих змін, які відбуваються в суспільстві, ставляться з недовірою до політиків, урядовців, бізнесменів, державних установ.

Актуальною проблемою в Україні є формування цивілізованих відносин між підприємцями і державою, котрих поки що бракує. Обумовлено це, по-перше, тим, що представники влади часто вбачають у підприємця «грошові мішки», які слід і можна «потрусити», а підприємці дивляться на державних чиновників, як на владу здирників.

По-друге, у країні відсутня повага до законодавства, котре повинне забезпечувати цивілізаційні стандарти ведення бізнесу. Причиною цього є порушення законів на всіх рівнях і тими, хто їх створює, і тими, хто повинен контролювати їх дотримання. Усвідомлюючи це, підприємці також часто порушують закони, тобто працюють так, як і все суспільство, в якому вони живуть. Це призводить до того, що в Україні нерідко неморальний бізнес стає вигіднішим, ніж моральний. Тоді як повинно бути навпаки, що підтверджено багаторічним досвідом розвинутих зарубіжних країн. Для того щоб продовжити реформи, влада повинна викликати довіру до себе з боку суспільства й особливо представників бізнесу. А для цього державі слід, по-перше, не правити громадянами, а надавати їм свої послуги, чітко дотримуючись закону при повному контролі з боку громадськості. Державні чиновники зобов'язані служити народу, який їх утримує, а не поводити себе, як їх повновладні господарі. А для цього їх повноваження мусять бути обмежені й чітко регулюватися законом. Вони зобов'язані звітувати перед громадськістю та відповідати за свої дії чи бездіяльність, забезпечувати стабільність і послідовність у своїй роботі. Це може породити довіру громадян до влади. По-друге, громадянам повинен бути забезпечений належний рівень життя, що є необхідною умовою соціальної стабільності в суспільстві. А для цього потрібно посилити мотивацію праці всіх зайнятих, удосконалити податкову систему, відокремити державу від втручання її в діяльність приватних підприємств, припинити незаконні перевірки, побори, захистити право власності, розробити законодавство, яке відповідало б загальносвітовій практиці та сприяло інтеграції України у світову економіку.

Уряд повинен бути відкритим, прозорим, доступним усім громадянам. Закритість стосується лише державних таємниць і особистого життя громадян.

З метою подальшого розвитку ринкової економіки необхідно завершити приватизацію, що послужить добрим знаком для інвесторів. Слід утриматися від перегляду попередньої «несправедливої» приватизації (денаціоналізації), оскільки це негативно позначається на стані економіки, сприяє її тінізації, відлякує підприємців займатися бізнесом, інвестувати капітал, порушує право власності.

Необхідно також удосконалити регуляторну політику шляхом усунення адміністративних бар'єрів при реалізації законодавства, недоліків у системі дозволів, реєстрації та ліцензуванні, спростити й пом'якшити систему податків.

Удосконалення податкової системи повинно проходити через розширення бази оподаткування і скасування надмірних і нерозумних податкових пільг, що поставить підприємців у рівні умови.

До цього часу залишається досить складною, важкою та забюрократизованою система видачі ліцензії на право займатися підприємництвом. Це обумовлено не лише недосконалістю законодавства, але й низьким рівнем кваліфікації чиновників, їх надмірними узаконеними та неузаконеними повноваженнями, що породжує бюрократизм і корупцію.

Позитивним є те, що запроваджено принцип «єдиного вікна», що дає можливість підприємцям своєчасно вирішувати всі питання, пов'язані з дозволом на започаткування бізнесу. Наступним кроком повинен стати перехід від системи одержання дозволів на підприємництво у відповідних державних органах до їх повідомлення про започаткування бізнесу із чітким дотриманням усіх законодавчих актів щодо підприємництва. Така практика існує в багатьох країнах світу і цілком себе виправдала.

Слід захистити підприємців від свавільних перевірок, спростити систему обліку та звітності, а також підвищити рівень кваліфікації посадових осіб.

Ринкова економіка функціонує в умовах конкуренції. Проте останню стримують великі фінансово-промислові групи, їх міцні зв'язки з органами влади, у т. ч. з парламентом, а також такі галузі, як електроенергетика, комунальні послуги, телекомунікації, які знаходяться переважно в руках держави. Існують також недоліки в роботі антимонопольного комітету (АМК), що гальмує конкуренцію.

По-перше, АМК основну увагу звертає на дрібні підприємства, яких важко запідозрити в монополізмі, і не помічає великих формувань.

По-друге, замість того, щоб працювати на вільному ринку, він займається ціновим регулюванням там, де вже існує конкуренція, наприклад у закладах харчування.

По-третє, АМК часто вимагає надмірну кількість документів від підприємців як передбачених, так і не передбачених законом, а також зловживає перевітками з метою здириництва з бізнесменів.

По-четверте, він ще не перетворився на самостійний орган управління, в результаті чого його дії можуть призупинятися Кабінетом Міністрів України, що негативно позначається на конкуренції. Цьому також сприяють надто малі санкції, які може застосувати АМК проти порушників закону про конкуренцію.

Однією з необхідних умов формування ефективної ринкової економіки є звільнення її від нежиттєздатних підприємств через банкрутство. В Україні прийнято ряд законів про банкрутство, однак спрацьовують вони в основному щодо малого і середнього бізнесу й оминають великі підприємства, особливо ті, де держава володіє контрольным пакетом акцій, оскільки вона надає їм різного роду допомоги, спасаючи від банкрутства. Це стосується перш за все вугільної промисловості, що ставить у нерівні умови ефективні шахти, послаблює конкуренцію та ринкові стимули.

У таких галузях, як виробництво і розподіл електроенергії, комунальні послуги, телекомунікації, де існує природна монополія, якщо й проявляється конкуренція, то не на ринку, а за ринок. Існуюча тут плата за послуги не залежить від їх якості, що негативно позначається на рівні послуг. Це особливо проявляється в забезпеченні населення якісною водою і теплом.

Висновки. Незважаючи на наявність значних проблем на шляху розвитку ринкової економіки, Україна досягла певних успіхів в її формуванні.

Для подальшого розвитку економіки в країні необхідно вдосконалити законодавство, яке забезпечувало б максимально сприятливі й рівні умови для діяльності всіх підприємств незалежно від форм власності. При цьому перед законом усі товаровиробники мають бути рівними, а закони чітко виконуватися.

Необхідно заборонити довільне втручання держави в діяльність підприємств, ціноутворення, торгівлю (крім передбачених законом випадків), гарантувати недоторканість приватної власності.

Слід удосконалити і зменшити податкове навантаження, скасувати невиправдані пільги, зробити податкову систему більш простою, прозорою, справедливою, такою, яка не допускала б ухиляння від сплати податків, а їх збір доручити єдиному органу.

Необхідно впорядкувати систему дозволів, процедуру перевірок підприємств, скоротити їх кількість, дотримуючись існуючого законодавства.

Громадськість повинна визнавати підприємця важливою фігурою суспільства, яка відкриває нові робочі місця, платить податки, наповнюючи казну коштами. Потрібно відокремити бізнес від влади, щоб чиновники не використовували її у своїх корисних інтересах.

Державі необхідно усунути залишки від командної економіки і виконувати функції властиві для ринкової, використовувати зарубіжний досвід.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мельничук Д. Наш курс на світовий рівень / Д. Мельничук // Сільські вісті. – 2005. – № 11. – С. 2.
2. Скорик М. У «Ладі» – лад / М. Скорик // Голос України. – 2006. – № 1. – С. 8.
3. Урядові дотації хліборобам // Сільські вісті. – 2006. – № 3.
4. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва. К, 2005. – 77 с.
5. С.К. Коли гроші – це справді зло // Свобода 2016. – №9.
6. Журавель В. Пора тривоги і надій // Сільські вісті. – 2006. – № 3. – С. 1–2.
7. Федоренко О. Годі, батьку, торгувати / О. Федоренко // Сільські вісті. – 2016. – № 9.
8. Предложения Президенту. Новая волна реформ в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.analitik.org.ua/current-comment/ext/41f6577b64b4f/pagedoc1095_99/

9. Статистичний щорічник України за 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Комиссия «Синей ленты» – Украина [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.companion.ua/articles/content?id=11592>
11. Карпенко О. Реформи з-під батога / О. Карпенко // Сільські вісті. – 2015. – № 8.
12. Важливий крок на шляху до СОТ // Сільські вісті. – 2006. – № 3. – С. 1.
13. Кузняк Б. Я. Основи економічної теорії [Текст]: навчальний посібник / Б.Я. Кузняк; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. – 3-тє вид., випр. доповн. – Полтава: АСМІ, 2015. – 393 с.
14. Лавринюк С. Уряд підтримав проект змін до Податкового кодексу / С. Лавринюк // Голос України. – 2016. – № 10.
15. Завдяки держкомпаніям в українців украли 28 млрд. гривень // Полтавська думка. – 2016. – № 42. – С. 2.
16. Гелетко Н. Завтра держава перестане регулювати ціни на продукти / Н. Гелетко // Голос України. – 2016. – № 186.
17. Самуельсон П. Экономика / Пол А. Самуельсон, Вильям Д. Нортхаус; пер. с англ. – М., 1997.
18. Котлер Ф. Маркетинг: менеджмент / Ф. Котлер; пер. с англ. под ред. О.А. Третьяк и др. - СПб: Питер, 2000. – С. 896.
19. Менкью Н. Принципы экономики / Н. Менкью // 2-е изд., сокращ. – СПб.: Питер. 2000.
20. Хайек Ф. Дорога в рабство / Ф. Хайек // Новый мир. – 1991. – № 7, 8.
21. Смеляков Н. С чего начинается Родина (воспоминания и раздумия) / Н. Смеляков // М.: Политиздат, 1975. – 607 с.
22. Макконел К.Р., Брю С.Л. Экономика: принципы, проблемы и практика: в 2-х т / С.Л. Брю, К.Р. Макконел // пер. с англ. – Т.1. – М.: Республика, 1992 – 400 с.
23. Якокка Ли. Карьера менеджера / Ли Якокка; пер. с англ. Р.И. Столпера. – Мн.: Парадокс, 1996. – 432 с.

УДК 338.24

Кузняк Богдан Ярославович, доктор економічних наук, професор. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. **Економічна роль держави в інноваційній економіці**. Розглядається роль держави в інноваційній економіці, особливості її прояву і наслідки в Україні. З'ясовується, чому в Україні держава не повністю виконує ті функції, які реалізуються в країнах з розвинутою економікою, і як це негативно позначається на розвитку економіки України. В статті вказано, що необхідно змінити, щоб держава повністю виконувала свої функції.

Ключові слова: ринок, податки, кредит, вплив держави, відсотки, регулювання.

UDC 338.24

Bohdan Kuzniak, Doctor of Sciences (Economics), Professor. Poltava National Technical Yurii Kondratiuk University. **The Economic Role of Government in Innovative Economics**. The article deals with the role of government in a innovative economy, and especially its manifestations and consequences in Ukraine. We explain why in Ukraine the state does not fully perform the functions that are in emerging economies, and how it affects the development of innovative economy in Ukraine.

Keywords: market, taxes, credit, state influence, interest, regulation.

УДК 338.24

Кузняк Богдан Ярославович, доктор економічних наук, професор. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. **Экономическая роль государства в инновационной экономике**. Рассматривается роль государства в инновационной экономике, особенности ее проявления и последствия в Украине. Выясняется, почему в Украине государство не полностью выполняет те функции, которые реализуются в странах с рыночной экономикой, и как это негативно сказывается на развитии экономики Украины.

Ключевые слова: рынок, налоги, кредит, влияние государства, проценты, регулирование.